

ОБРАЗОВАТЕЛЕН ФОРУМ ВАРНА · 2026

Час за човека

Уменията, които изкуственият интелект не може да замени

Социално-емоционалното учене като част от образованието на бъдещето

Камелия Николова

Училищен психолог · Трета ПМГ „Акад. Методий Попов“, гр. Варна

Светът се променя

AI вече може:

Да обработва информация мигновено, да намира решения на сложни задачи и да генерира съдържание.

Бъдещето ще пита:

Как мислиш? Как общуваш? Как се справяш?

Учениците имат достъп до огромно количество знания. **Но имат нужда и от...**

Емоционална устойчивост

Емпатия

Критично мислене

Умения за общуване

Гласът на учениците

Анкета сред ученици от 8. до 12. клас на Трета ПМГ, преди да оформим програмата.

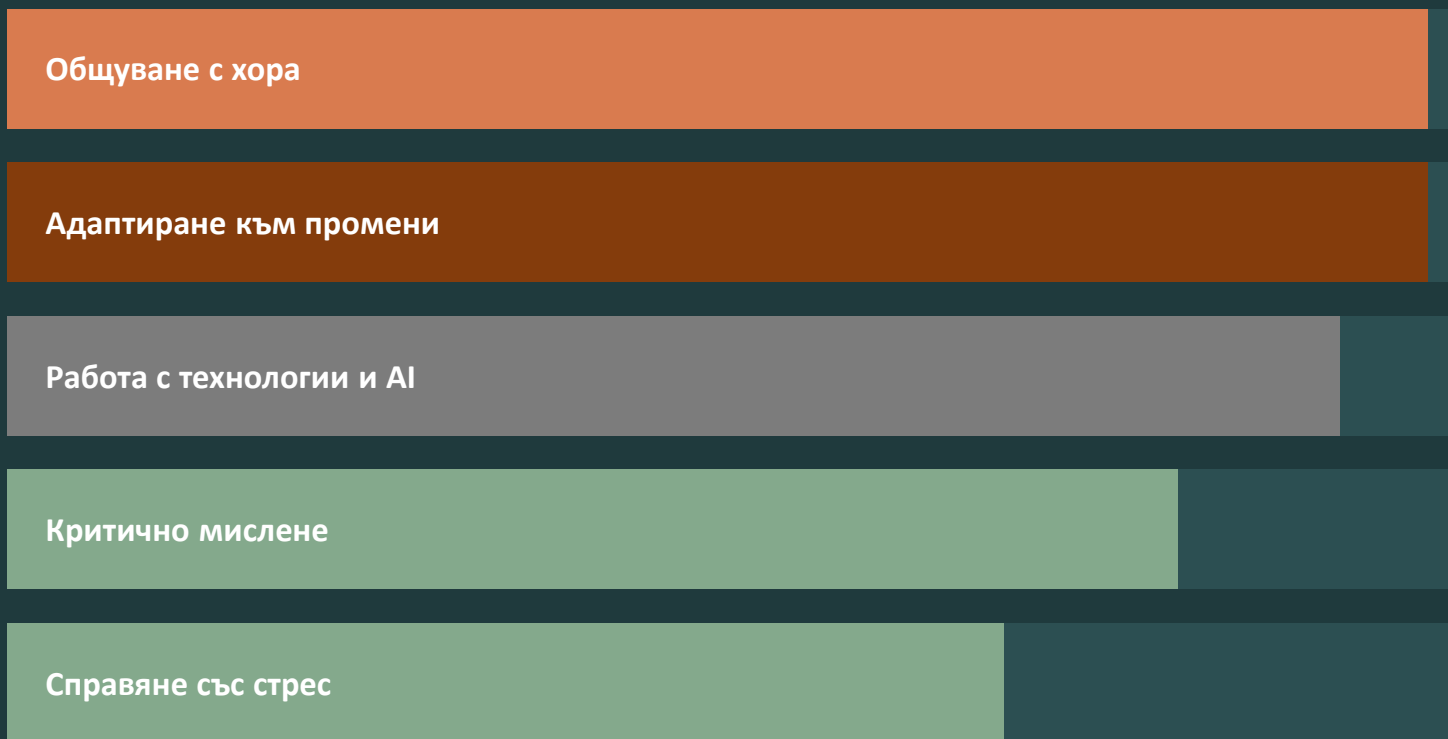
199

попълнени анкети от ученици в 8.–12. клас

74%

искат училището да има час за социални и емоционални умения

Кои умения ще бъдат най-важни според теб през 2040 г.?

„Представете си света през 2040 г. AI може да даде почти всеки отговор. Кое човешко качество искате учениците да запазят?“

Час за човека

Не още един предмет. А пространство за преживяване, разговор и развитие.

Преживяване на реални ситуации

Учениците минават през казуси, а не просто ги слушат.

Открит разговор без оценки

Пространство, в което мнението няма грешен отговор.

Развитие на човешкия потенциал

Всяка среща тренира конкретно умение за цял живот.

Всеки носи в себе си потенциал

„Всеки човек носи в себе си способности и потенциал за развитие. Задачата на образованието е да помогне този потенциал да се разкрие и разгърне.“

Носрат Песешкиан

Подход от позитивната и транскултурална психотерапия

„Часът за човека“ е структуриран в 4 модула, които следват естествения път на личностното развитие – да разберам себе си, да изграждам отношенията, да се справям с предизвикателствата и да откривам своята посока.

Модул 1 и 2 — Аз и себе си / Аз и другите

МОДУЛ 1

Аз и себе си

Емоционална интелигентност — основата на всички други умения.

- Какво чувствам?
- Как реагирам?
- Как управлявам себе си?

дейности →

41% искат училището да развива тяхната увереност

МОДУЛ 2

Аз и другите

Доверие, търпение, емпатия. Да бъдем хора сред хора.

- Доверие и сигурна връзка
- Търпение в трудни моменти
- Емпатия — другата гледна точка

дейности →

42% искат училището да развива общуването

Модул 3 и 4 — Предизвикателства / Бъдеще

МОДУЛ 3

Аз и предизвикателствата

Критично мислене, решаване на проблеми, избор и отговорност.

- Критично мислене
- Решаване на проблеми
- Избор и отговорност

ДЕЙНОСТИ →

68 % искат училището да развива критично мислене

МОДУЛ 4

Аз и моето бъдеще

Да открие посоката си в света на много възможности.

Ценности

Какво е важно за мен?

Цели

Към какво се стремя?

Смисъл и посока

Какъв човек искам да стана?

ДЕЙНОСТИ →

Бинарен урок в Трета ПМГ

Психология + Изобразително изкуство

Понякога разговорът започва без думи.

Резултат: себепознание, разбиране и приемане на различната гледна точка — разговори, до които думите сами не биха стигнали.

Рисуване

Всеки ученик рисува дърво, отразяващо текущото му състояние

Споделяне

Разказва историята зад избраните форми, цветове и детайли

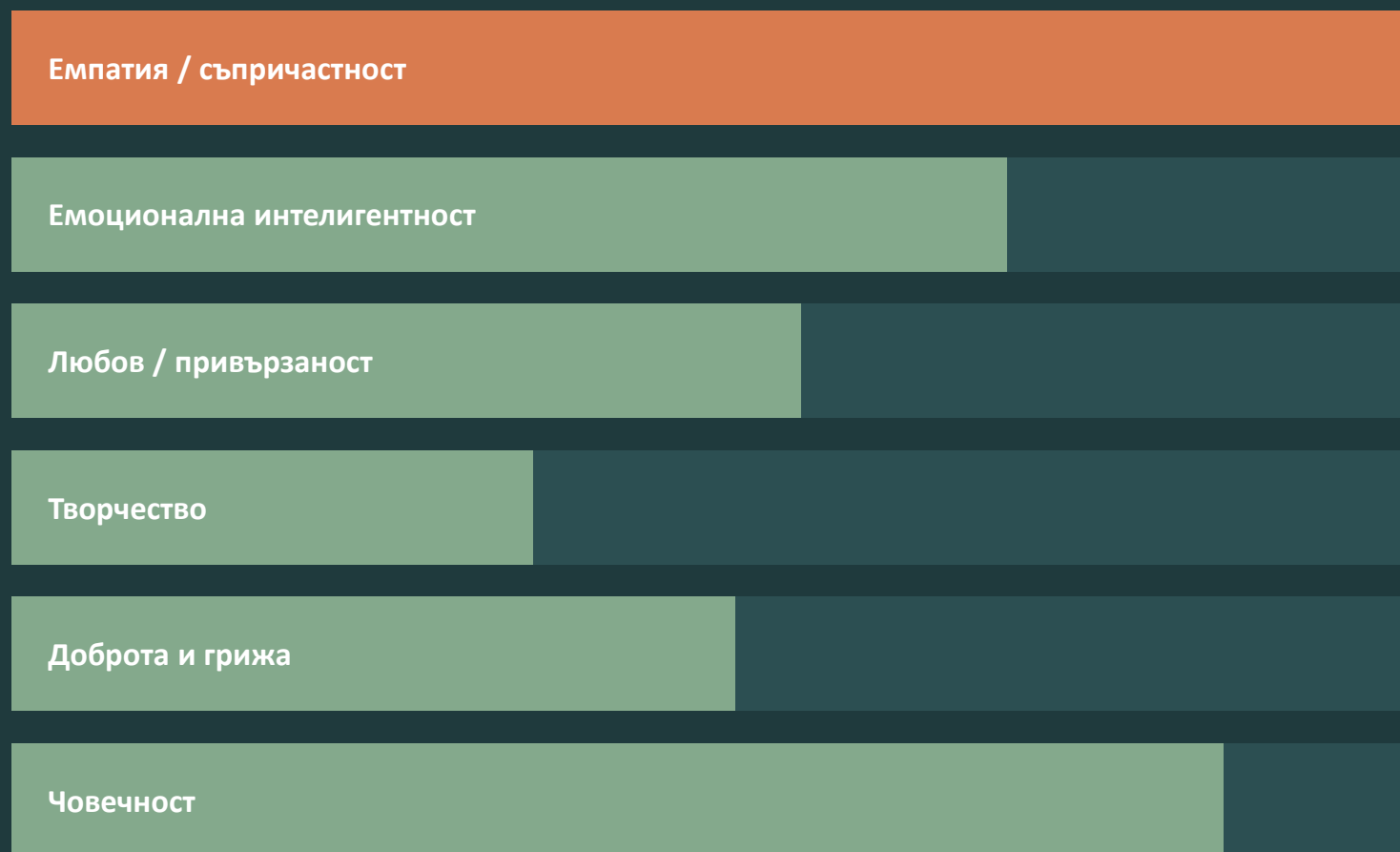

Разпознаване

Групата учи да разчита емоция в чужда творба

Кое човешко качество AI не може да замени?

Отговори на 199 ученици, обобщени по теми (кратък свободен отговор)

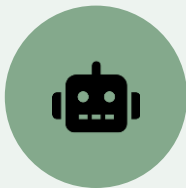
В техни думи:

„Способността да обичаш и да бъдеш обичан.“

„Да се постави в ситуацията на друг човек.“

„Чувството някой да е до теб и да не се чувстваш сам.“

AI като партньор — не заместител

AI дава информация

Бързо, точно, неизчерпаемо.

Учителят дава връзка

Подкрепа, смисъл и човешко
присъствие.

Психологът дава посока

Разбиране на себе си и на другите.

2040: Училището на бъдещето

Място, където учениците...

Учат технологии

Дигитална грамотност и AI компетентности

Разбират себе си

Емоционална интелигентност и самопознание

Създават отношения

Съпричастност, доверие, общност

От „Какво знаеш?“ към „Какъв човек ставаш?“

199

ученици споделиха мнението си

74%

искат час за човешки умения

4

модула — себе си, другите,
предизвикателства, бъдеще

Образованието на бъдещето започва с нас — днес.